

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ. — Ο μαρκήσιος Γαστών ντε Σατινιό, άπαρηγόρητος για τον θάνατο της πολυαγαπημένης του συζύγου, καταφεύγει στον προγονικό του πύργο του Σατινιό, όπου μένουν ο πατέρας του, η μητριά του κι' η έτεροθαλής αδελφή του 'Ιουλία, ζητώντας στη μοναξιά και στην έρημιά να γλυκάνη κάπως την πνευμένη του ψυχή. Σχεδόν συγχρόνως μ' αυτόν, φτάνει στον πύργο, ζητώντας άσυλο, κι' η νεαρά του εξαδέλφη, Κλάρα Λαρμορέ, την όποια ο σύζυγος της έγκατέλειψε στις 'Ινδίες, άφοδ κατασπατάλησε πρώτα όλη τη μεγάλη της περιουσία. Τόσο ο Γαστών, όσο κι' η Κλάρα, διηγούνται τον πονο και τις περιπέτειές τους στις έπιστολές του που στέλλουν ο ένας σ' έναν πιστό του φίλο κι' η άλλη σε μία άφροισμένη της φίλη, χωρίς να έχη συναντήσει μέχρι της στιγμής ο ένας τον άλλον. "Αν και μένουν στον ίδιο πύργο, η Κλάρα δεν έχει δει ακόμα τον εξαδέλφο της, που ζει κατάκλιετος και μελαγχολικός. "Έξαρνα όμως, έπειτ' από μερικές ήμέρες, πεθαίνει ο πατέρας του Γαστώνος και στην κηδεία του ο νέος συναντάται για πρώτη φορά με την εξαδέλφη του, της όποιας η όμορφιά του προκαλεί βαθειά έντυπωσι. "Από τότε ο Γαστών άρχισε να δείχνη έξαιρετικό ένδιαφέρον γι' αυτήν και την προσπαθεί από τού μίσης της μητριάς του, "Εν' άπογευμα, καθώς η Κλάρα κάνει τον περίπατό της στο γειτονικό δάσος, συναντάται με τον εξαδέλφο της, ο όποιος τη συνοδεύει.

ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΑ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΟΝΟΡΕ ΝΤΕ ΜΠΑΛΖΑΚ

ΕΓΚΑΤΑΛΕΛΕΙΜΜΕΝΗ

τώντας άπ' τού χαλινάρι ένα ίπποροχο άλογο. "Ωραϊότερο άλογο δεν είχα δει ποτέ μου. Δεν μπόρεσα μάλιστα να κρατηθώ και είπα :
— Τί ωραίο άλογο....
"Ο Γαστών χαμογέλασε και μου άπάντησε :
— Σας άρέσει, εξαδέλφη μου ;...
Πραγματικά ο "Α-

(Συνέχεια έκ του προηγούμενου)

— Σας άρέσουν, εξαδέλφη μου, οι περίπατοι αυτοί στο δάσος ;
— "Ω ! πολύ, μου άπάντησε. "Όταν μάλιστα είν' απότομο, όπως σήμερα, βρέζω μεγάλη ευχαρίστησι, άνασαιώντας την μεσοδιά του ήγρου ζώματός της έξωρξη.
— Ναί, είπε ο Γαστών, κι' εγώ ευχαριστούμαι πολύ, κάνοντας περιπάτους στο δάσος. Μά σεις άσφαλώς θα κραταστήζατε ως 3-του να οθήτε έδω, "Αλήθεια, ξεέρετε Ιτασία ;
— "Ήξερα άλλως πολύ καλά, αλλά τώρα έχω περισσότερο από δυό χρόνια ν' άνέβω στό ύψος.
"Ο Γαστών έβγαλε τότε μία άσημένια σφραγίτσα και την έφερε στο στόμα του. "Ένα διαπεραστικό σφόνδυμα άνοστήσε και σε λίγο πρόδωσε ήφιας μέσ' άπ' τή φυλλόματα ο "Ελί, ο πιστός ύπηρετής του εξαδέλφου, που τον είχε φέρει μαζί του άπ' τή Παρίσι.
— "Ελί, τού είπε ο Γαστών, άφησε μας τού άλογο σου έδω. "Εσύ μπορείς να γυρίσης πηδός στον πύργο.

οιελ είνε άλογο σπανίας κι' έλκετής ούτσας, Είνε δικός σας. Στο έξηξ να κάνετε μ' αυτόν τους περιπάτους σας...
Και, φωνάζοντας τον ίπποκόμο, τού είπε :
— "Άκουσε, Νοέλ. "Ο "Αριέλ είνε της κυρίας και συ θα καταγίνεσαι τού έξηξ με την περιποίησή του.
"Ο ύπηρετής έποκλήθηκε μπροστά μου και κατόπιν οδήγησε πάλι τον "Αριέλ μέσα στους σπαύλους.
"Εγώ τή είχα τόσο χαμένα άπ' τή συγκίνησή μου, ώστε δεν σκέφτηκα καν να ευχαριστήσω τον εξαδέλφο μου για τού ήγεμονικό του δώρον. "Όταν τέλος συνήλθα κάπως, τού ψέθυσα :
— Σας ευχαριστώ. "Ήταν πολύ για μένα...
Αυτός όμως άλλαξε άμέσως θέμα σφραγίσεως και καθώς προχωρούσαμε τώρα πρός την είσοδο του πύργου, άρχισε να μου μιλάη για τή φιλολογία και την ποιησι, για θέματα δηλαδή, τή όποια κατείχε, όσο κανείς άλλος.
"Ήταν πραγματικά γοητευτικός ο Γαστών, καθώς μιλούσε. "Η πό συνηθισμένες λέξεις έπαρναν στο στόμα του κανούργως σημασίες κι' εγώ που τον άκουγα είχα κραμαστεί κυριολεκτικώς άπ' τή ζήλη του.

"Ο "Ελί πήδησε άμέσως άπ' τ' άλογο του και, παραδινώντας το στον κύριό του, έσπευσε ν' άπομακρινθώ, άφοδ προηγουμένως μιά χαρώσησε με σεβασμό.
"Ο Γαστών μου παρεχώρησε τότε τού δικού του άλογο και με βοήθησε ν' άνέβω στη σέλλα του. "Έπειτα πήδησε κι' αυτός στο άλογο του ύπηρετός του κι' άφοδ βρέθηκε επάνω, με οώτησε :
— Θα σας ήταν ευχάριστο, εξαδέλφη μου, να συνεχίσετε τον περίπατο μαζί μου ;
— Πολύ ευχάριστο, τού άπάντησα, διαμνηνεύοντας τού αίσθημα που έννοιωθα εκείνη τη στιγμή.

Αυτός όμως άλλαξε άμέσως θέμα σφραγίσεως και καθώς προχωρούσαμε τώρα πρός την είσοδο του πύργου, άρχισε να μου μιλάη για τή φιλολογία και την ποιησι, για θέματα δηλαδή, τή όποια κατείχε, όσο κανείς άλλος.
"Ήταν πραγματικά γοητευτικός ο Γαστών, καθώς μιλούσε. "Η πό συνηθισμένες λέξεις έπαρναν στο στόμα του κανούργως σημασίες κι' εγώ που τον άκουγα είχα κραμαστεί κυριολεκτικώς άπ' τή ζήλη του.
"Η συναμλία μας αυτή μιάς είχε ευχαριστήσει τόσο, ώστε σε λίγο, όταν έμπήκαμε στον πύργο, έννοιωθα πραγματική δυσφορία, γιατί θ' άποχωρηζόμασθε.
Μά ο Γαστών, σαν να μάντεψε τις σκέψεις μου, τού είπε :
— "Αν θέλετε, έλάτε μαζί μου στα διαμερισμάτά μου. "Έχω να σας δώσω μερικά έλκετά βιβλία, τή όποια θα σας ευχαριστήσουν πολύ.
"Εγώ τον άκολούθησα ευχαριστημένη, σχεδόν ευτυχισμένη. Καθώς διασχίζαμε ένα μεγάλο διάδρομο, μία πόρτα άνοιξε και παρουσιάστηκε μπροστά μας ή μητριά του Γάστονος.
Στάθηκε κατάπληκτη, βλέποντάς μας να κωμωδωνόμασθε με τόσο οικειότητα και να διεθυνομάσθε πρός τή διαμερίσματα του Γάστονος.

Προχωρούσαμε τώρα πάλι— πάλι, στην άοχη με έλαφρό κάλπασμό, τον όποιο ή μέθη της Ιτασίας μεγάλωνε διέονα. Κάθε φορά που γύριζα πά μάτια μου πρός τον Γάστονα, έβλεπα τή βέβηματά του ζωοφομενη επάνω μου με μιά άλλόκοτη έγκαρσι, με μιά έγκαρσι που πρώτη φορά την έβλεπα στα μάτια του.
Δέν ξεφορ γιατ' αυτό με συγκινοούσε έξαιρετικά. "Ένοιωθα πώς ήμιον κατακόκκινη, όχι τόσο από την Ιτασία, όσο από την παραζή μου.

Καθώς έμπήκαμε στο εύρύχωρο σαλόνι, που χρησίμευε ως σπουδαστήριο του Γάστονος, ούθηκα καταπληκτη, βλέποντας με τόσο πλούτο και με τόσο καλλιτεχνικό γούστο ήταν επαιτωμένη. "Έρχα μεγάλων ζωογράφων στόλιζαν τούς τοίχους του και πολυτελείς άναπολίτικοι τάπητες

Καθώς προχωρούσαμε πρός την είσοδο του πύργου, άρχισε να μου μιλάη για φιλολογία...

Από Ιτασκίμοι ήρθαν και πήραν τ' άλογο μας. Τότε άκουσα τον Γάστονα να λέη στον έναν άπ' αυτούς :
— Φέρε τον "Αριέλ.
"Ο ύπηρετής μπήκε στο σταύλο και σε λίγο ξαναφάνηκε, κρα-

Καθώς έμπήκαμε στο εύρύχωρο σαλόνι, που χρησίμευε ως σπουδαστήριο του Γάστονος, ούθηκα καταπληκτη, βλέποντας με τόσο πλούτο και με τόσο καλλιτεχνικό γούστο ήταν επαιτωμένη. "Έρχα μεγάλων ζωογράφων στόλιζαν τούς τοίχους του και πολυτελείς άναπολίτικοι τάπητες

ήσαν στρογγυλό στο πρόσωπο.

Ένα όμορφο άρωμα βιολέττας αναδιδόταν από παντού.

—Τί όμορφα άρωμα! φημίρησα άσυναίσθητα.

Ο Γαστών δέν μού άπάντησε τίποτε, μά είδα τά μάτια του νά φωλόγουν και κατάλαβα άπ' αυτό πώς ήταν τό άρωμα πού χρησιμοποιούσε ή πεθαμένη σύζυγός του.

Τήν ίδια στιγμή, πρόσεξα χροματισμένο πάνω άπ' τό γραφείο τού έξαδέλφου μου ένα μεγάλο πορτραίτο γυναικός, τής οποίας ή μεγαλύτερη και λεπτή όμορφιά μού έκανε βαθειά έντύπωση.

Κατάλαβα άμέσως πώς παρίστανε τήν 'Οδέττη, τήν πεθαμένην των σύζυγο, γιατί κα' ένα άλλο πορτραίτο τής βρισκόταν ένάντιο στό γραφείο.

Μιά μεγαλύτερη είχ' άπλωθεί πόρτα μέσα στην γηχή μου πού μ' έκανε νά σωπαίνομαι και νά στέκομαι άναποφάσιστη. Όταν τέλος γύρισα πρὸς τό Γάστωνα, μέ τήν πρόθεσι νά τού μιλήσω, είδα τά μάτια του διακαρπύμενα.

—Κλαίτε; τόν ρώτησα.

—Μέ συγκρατείτε, μού άπάντησε. Μά άντελήφθη τή συγκίνηση πού σας προκάλεσε ή εικόνα τής 'Οδέττης μου κα' άσυναίσθητα, ή συγκίνησης αυτή μετεδόθη και σε μένα. Δέν μπορώ νά τή ξεναδημηθῶ, χωρίς νά διακρύψουν τά μάτια μου. Ήναστε τόσο έντιμιζόμενοι, τόσο αγαπητένοι... Η ζωή καλύτερη για μās σάν όνεκα εύδαμονίας. 'Αλλ' ή μη μιλούμε γι' αυτό, έξαδέλφη μου. Καθήστε. Καί μού δείξε με πολλά όμορφα πού βρισκόταν πάνω στό γραφείο του.

Έγώ κάθησα κα' ο Γαστών διευθύνθηκε πρὸς μία συγκεκριμένη μέ τό σπουδατήριο αίθουσα, τής οποίας τούς τοίχους έσκέπαζαν μεγάλες βιβλιοθήκες.

Σέ λίγο τόν είδα νά ξεναγηρῆ, κρατώντας μερικά βιβλία.

—'Ορίστε τά βιβλία πού σας έπροσέθηκα, είπε. Θα περάσετε κ' αυτά πολύ ενάρεστα τις ώρες σας.

Τό βράδι είχε αρχίσει πάλι ν' απλώνεται κα' ή σιαξ έπεσαν μέσα στό δωμάτιο.

Συνεχίζουμε τώρα μέ τόν έξαδέλφου μου τή φιλολογική συζήτηση πού είχαμε αρχίσει πρὸ όλίγου και από τή φιλολογία, σιγά—σιγά κατελήξαμε στη μουσική. Τότε ο Γαστών μού είπε θαυμαστά :

—Θυμίζω, έξαδέλφη μου, πώς έπαίξατε άλλοτε περίφημα πιάνο. Φαντάζομαι πώς θα παίξετε ακόμα επίσης καλά.

Και δείχνοντάς μου ένα πιάνο πού βρισκόταν σέ μία γωνία τής αίθουσας, μού είπε :

—Δέν ξέρετε πόσο θα μ' ανακουφίσατε, άν παίξατε πρὸς χάρι μου ένα κομμάτι...

Στην αρχή σκεφτήκα ν' άρνηθῶ, μά έπειδή αυτό θα ήταν πολύ άγενές έν μέρους μου, τού άπάντησα :

—Εύχαριστος, έξαδέλφε μου. Τί θέλατε νά σας παίξω ;

—'Ο,τι θέλετε, μού άπάντησε.

Μπρὸς στό πιάνο βρισκόταν άνοιγμένο ένα κομμάτι, μά «Φούγκας» τού Μπάχ, ή όποια μού άρεσε άλλοτε έξαιρετικά. Κάθησα και άρχισα νά παίζω, ένδο ο Γαστών μέ παρακολουθούσε μέ προσοχή.

Στην αρχή φαινόταν άπλώς εύχαρηστημένος, μά όταν τελείωσε, μού έδωσε τό χέρι του και μού είπε κ' ένθουσιασμός :

—Σας εύχαριστώ, αγαπητή μου έξαδέλφη. Μου χαρίσατε σήμερα μερικά έξαιρετικά στιγμές. 'Από τότε πού πέθανε εκείνη, δέν είχα αισθανθεί καθόλου τή μεγάλη συγκίνηση πού δείχνει ή τέχνη... Καί πάλι σας εύχαριστώ. Θα ήμουν μάλλον έντυχης άν είχατε τή καλωσύνη νά έρχεσθε νά με βλέπετε συχνά.

Έγώ πρηνά, μετροδμενά, μερικάς λέξεις και κατόπιν άποχαρήθησα τόν έξαδέλφου μου, γιατί πλησίαξε ή ώρα πού δεικνουν.

Τό άπόγευμα αυτό ήταν έξαιρετικά εύχάριστο για μένα και τόρα πού σου γράφο, αγαπητή μου Μάρθα, διατελώ άκόμα ένδο τή γοητεία των λίγων αυτών ωρών πού περάσα με τόν έξαδέλφου μου.

Αυτά είναι τά νεώτερα μου. Διατίθασε τά σέβη μου στην αγαπητή μένη μου μητέρα και δέξου τά φιλήματά μου.

ΚΛΑΡΑ ΛΑΡΜΟΡΕ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΤΟ ΑΣΤΡΟ ΤΗΣ ΕΥΤΥΧΙΑΣ
ΛΑΜΠΕΙ ΠΑΛΙ...

(Ο μαρκήσιος Γαστών ντε Σατινιύ πρὸς τόν 'Οκτάβιο ντε Παλιέ).

Π α ρ ί σ ι.

'Αγαπητέ μου 'Οκτάβιε,
Μιά άλλόκοτη μεταβολή αρχίζει νά

γίνεται μέσα μου τις τελευταίες ημέρες...

Νοιώθω πὸς ξεαναγεννέμαι. 'Ως τώρα βρισκόμουν βυθισμένος μέσα στό λήθαργο, στον όπιο μās ρίχνει ή όδύνη, εξαιρημένης μας. Μά, νά μία νεράδα ήθελε για τήν καλή μου τύχη δώ για νά με τραβήξει άπ' την άπελπισία μου και νά με ξεναφέρει στον κόσμο και στη ζωή.

Καταλαβαίνεις βέβαια πού είνε ή νεράδα αυτή. Η έξαδέλφη μου Κλάρα, ή όποια καθώς φαίνεται, συγκεντρώνει ένάντι της όλες τις χάρες κα' όλες τις άρετές. 'Ομορφιά άσύγκριτη, μόρφωση περασία, καλλιτεχνικά χαρίσματα όποια, συνδυασμένα με χαρακτηριστικά εύγενικό, γλυκό και περήφανο, αυτά είναι τά προσόντα τής έξαδέλφης μου. 'Αμφίβολο άν κλημά από τις ασυμμετρες Παρισινές, ή όποιες έπιδεικνύονται άνόητα στα σαλόνα πού 'Αγίου 'Ονορίου, συγκεντρώνει έστω και τά μάσ άπ' αυτά.

Μάθε ότι από προχτές άρχισα πάλι νά γράφο. Βρήκα μάλαστα στό πρόσωπο τής Κλάρας έναν καλύτερο βοηθό. Τής διαβάσω τά χειρόγραφα μου κα' εκείνη μ' ένα μοναδικό γούστο, μού λέει κατόπιν τις έντυπώσεις σας, σύμφωνα με τις όποιες τά διορθώνω.

'Επιπλέον πάλι νά ζῶ σάν άγαμόνητος και μαζί με τήν αδελφή μου και τήν έξαδέλφη μου κάνω συχνά περιπάτους σπρά γενονακά χωριά, όπου οι χωρικοί μās υποδέχονται με μεγάλο σεβασμό. Η δημοκρατικές ιδέες τής μεγάλης έλευασπείσεως δέν έφτασαν, φαίνεται, ως τά μέρη μας και γι' αυτό έβλε έδο με θεωρούν ως τόν άρχοντα τής περιφέρειας.

Μέ τη μητροιά μου έξακολουθῶ νά έχω πάντοτε τις ίδιες τυπικές σχέσεις, μιλώντας τώρα κάποιον ταχτικά τήν εμφάνισή μου στο τραπέζι, τόσο τό μεσημέρι, όσο και τό βράδι.

Χτές τό βράδι, ή μητροιά μου μού άνηγάρισε, ότι προσκάλεσε στον πάρκο κάποιον δεύτερο έξαδέλφου τής, τόν συμπαραματόρχη Ραυλι ντε Μεροσέ, για νά μείνει έδο μερικές ημέρες. Τόν ξέρετε βέβαια αυτών τόν τύπο, ο όποιος πη δρέσει τον τήν περιόρισε άποκλειστικώς στα Παρισινά σαλόνα, άποφύγοντας με φροντίδα τά πεδία τών μαχών. Ήταν ένας άξιοματικός τού γλυκού νερού, ο όποιος άρρώ χήτης μ' άποστρατευθή μόνος του, έχτασταθή σ' ένα κτήμα του στο Βιλλέ.

Η άγγελία αυτή τής μητροιάς μου, ούτε μ' εύχαρίστησε, ούτε και με δυσαρέστησε. Πάντοτε τής έδωσα νά καταλάβη, ότι άλλη φορά, πρην προσκαλεί ξένους στον πάρκο, θα ήταν καλύτερο νά με συμβουλεύεται και μένα.

Η άνάμνησις τής 'Οδέττης δέν μού προκαλεί πάλι τό σπαρχισμό πού μού προκαλούσε άλλοτε. Με κάνει βέβαια νά υποφέρω άκόμα, αλλά ο πόθος μου είνε πάλι κάποιος γλυκός και μαζευτός. Τό περιεργό δέ είνε ότι τή θυμάμαι, όδώς βρισκόμαι μαζί με τήν Κλάρα. Χτές, έξαφρα, είχα σταθεί με τήν έξαδέλφη μου μπρὸς στό παράθυρο τού γραφείου μου και θαυμάζαμε τό ύπεροχο θέαμα τού χειμωνιάτικου ήλιου, πού βασιλευσε πέρα από χιονισμένα βουνά. Συνεπαρμένος από τή γοητεία τού θεάματος, λησμονήθηκα για μία στιγμή και νόμισα πὸς είχα δίπλα μου τή φτωχή μου πεθαμένη.

—Γιά δές, 'Οδέττη, είπα, τί όμορφα πού είνε !...

Μά αυτή τής 'Οδέττης, γύρισε και είδα δίπλα μου τήν Κλάρα... Τό περιεργό δέ είνε πὸς αυτό δέν με άπογοητεύσε καθόλου, Μονίχα πού έννοιασα κάποιον τύφη, γιατί... μά δέν ξέρω ούτε κα' έγω τό γιατί.

Η Κλάρα άντελήφθη τό λάθος μου, κοκκίνισε ζοηρά, μά δέν μού είπε τίποτε.

'Απόψε είδα νά λάμπη στο όνειρό μου ο 'Αντάρ, τό άστρο τής εύτυχίας.

Τί νά σημαίνει αυτό τάχα ;
6 Φεβρουαρίου 183...

Σέ φιλό
ΓΑΣΤΩΝ

(Ο 'Οκτάβιος ντε Παλιέ πρὸς τόν μαρκήσιο Γάστωνα ντε Σατινιύ).

Π ύ ρ ο ν τ ο ύ Σ α τ ι ν ι ύ
'Αγαπητέ μου Γαστών,

Η τελευταία σου έπιστολή μού προκάλεσε μεγάλη χαρά. 'Επί τέλους συνέχεσα, ξεαναβίβασες τόν έαυτό σου. Πρέπει μάλαστα νά είσαι εύγνώμιον πρὸς τή νεαρά και χαριτωμένη έξαδέλφη σου, ή όποια συνετέλεσε τόσο, ώστε νά γίνη αυτό τό θαύμα.

(Ακολουθεί)